

Forum for natur og friluftsliv Agder
Skippergata 21
4611 Kristiansand
(e-post: agder@fnf-nett.no)

Kristiansand, 10.02.14

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo
(e-post: nve@nve.no)

Høringsuttalelse til Skveneheii vindkraftverk (sak 201004523)

Bakgrunn

Selskapet Skveneheii Vindpark AS har søkt om konsesjon for bygging av vindkraftverk i områdene Skveneheii (ca. 10 km²) og Stuttjørnheii (ca. 4 km²) i Åseral kommune. Det planlegges opptil 39 vindmøller med samlet installert effekt på inntil 120 MW. Den samlede veilengden i prosjektet er på om lag 32 km.

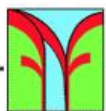
Vi takker for muligheten til å gi innspill til konsesjonssøknaden og har følgende merknader:

INON-områder

Målet om å bevare gjenværende inngrepsfri natur er uttrykt i flere stortingsmeldinger de senere årene. Det har vært stort fokus på at naturområder med urørt preg blir tatt vare på for de kommende generasjoner. Store og viktige områder fra kyst til fjell vil gå tapt om denne og de andre vindkraftanleggene vest i fylket med tilhørende anleggsveier og utbygging av kraftlinjer realiseres. Planområdet for dette spesifikke prosjektet vil redusere rundt 6 km² med INON-2 områder dersom vindindustriområdet bygges. Vi finner at dette er sterkt i strid med intensjonene i fylkesplanen for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet som ble vedtatt i 2013.

EUs fornybardirektiv

Det bør understrekes nok en gang at Norge allerede i dag er svært nær å oppfylle sine forpliktelser i forhold til EUs fornybardirektiv. Med den pågående effektiviseringen av eksisterende vannkraftverk vil man antakeligvis være i havn om kort tid, og en storstilt utbygging av vindkraft vil være unødvendig for å tilfredsstille forpliktelsene.

Landskapsvern

Inngrepet vil ha svært store negative effekter i områder med høy landskapsverdi. Landskapsvernkonvensjonen som trådte i kraft i Norge i 2004 understreker at inngrep i særskilt viktige områder (herunder storskala landskapsrom) bør unngås. Vi ønsker å understreke mangelen på realistiske visualiseringer i søknaden, noe som gjør at politikere og andre mangler et adekvat beslutningsgrunnlag. Sumvirkningene av alle de vindkraftanleggene som planlegges og er gitt konsesjon vest i fylket er alvorlige.

Friluftsliv og ferdsel

Konsekvensutredningen antyder etter vår oppfatning en betydelig underdrivelse av effekten et vindkraftanlegg vil få her. Planarealet med tilstøtende områder er et svært populært mål for både hyttefolk, jegere, turgåere og dagsturister fra hele regionen. Vindmøller og anleggsveier vil forringe områdets verdi kraftig og motvirke den massive satsingen på lavterskel folkehelseiltak som staten har brukt mye ressurser på de siste årene.

Anleggsveier og -aktivitet i planområdet

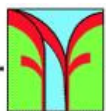
Etter vårt syn er de omfattende veianleggene en av de mest problematiske inngrepene ved vindkraftprosjekter i denne typen landskap. Det påkrevde nettverket av anleggsveier vil ødelegge landskapet permanent, selv etter at vindkraftanleggets livstid er utløpt. De dimensjonene på anleggsveiene som er oppgitt i søknaden (og i meldingen om utvidet område i nord) harmonerer dårlig med det som har vært realiteten i sammenlignbare prosjekter, nemlig 4-10 m veibredde, pluss 10-30 m skjæringer/fyllinger, og 3,5-4% inngrep i planområdet.

Det har i den senere tid vært fokusert på de store CO₂-utslippene som følger når myrområder dreneres eller forstyrres på andre måter. I planområdet er det en høy andel myr, og det vil føre til store klimagassutslipp hvis det legges vei av antydde dimensjoner gjennom disse områdene. Vi kan ikke se at disse betydelige utslippene er nevnt i konsekvensutredningens klimaregnskap.

Forvaltning av rødlistede og andre utsatte fuglearter

Vi vil kreve at det gis en svært grundig begrunnelse på hvordan desimering av rødlisteartede fugler skal unngås i størst mulig grad. Vi viser til Fylkesmannen i Vest-Agder (FMVA) og Vest-Agder fylkeskommunes (VAF) sine innsigelser til nordre del av planområdet, hvor det fremgår at det er sannsynlig at området har potensiale for hekking av hubro. Sett opp mot Naturmangfoldloven må det gjøres grundigere undersøkelser før anleggsaktivitet tillates. Vi på dette tidspunktet ikke se hvordan området kan bygges ut uten at det bryter sterkt med prinsippene i den sektorovergripende Naturmangfoldlovens §§ 8, 9 og 10.

Konsekvensutredningen tar etter vårt syn ikke tak i det som flere instanser har påpekt i første høringsrunde, nemlig at datagrunnlaget for biologisk mangfold er for dårlig. De undersøkelsene som har vært gjort, synes å være preget av grundighet, men av for lite omfang. Når området i tillegg er

dårlig kartlagt av offentlige instanser, tilsier det at Naturmangfoldlovens krav om grundig konsekvensutredning ikke på noen måte er oppfylt.

Vi ser dessverre fra andre konsesjoner at NVE og OED (som ankeinstans) velger å se bort fra Naturmangfoldlovens føringer, og tillater ødeleggelse av vernede områder med internasjonal betydning. Vi er bekymret for hvordan Norges status som troverdig forhandlingspartner i miljøspørsmål påvirkes av denne negative trenden.

Forholdet til Nasjonalt villreinområde

Som mange andre instanser også peker på, er store deler av prosjektet plassert innen både kommunale LNF-områder og nasjonalt villreinområde. Her vil vi viser til FMVA og VAF sine innsigelser, som grundig argumenterer for hvorfor det er uakseptabelt å bygge ut områder som er sterkt vernet i flere nylig reviderte nasjonale, regionale og lokale planer.

Manglende regional plan for vindkraftutbygging

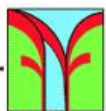
En av hovedgrunnene for sette bremsene på i vindkraftutbyggingen i Agderfylkene er de manglende fylkesdelplanene for vindkraftanlegg. Svært mange av konsesjonssøknadene kommer i økonomisk utfordrede småkommuner med viktige og sårbare naturområder. Det er behov for en grundig gjennomgang av hvilke områder som bør tilrettelegges for vindkraft og hvilke som bør skjermes. Det er presisert i statens retningslinjer for planlegging av vindkraftanlegg at «*Utarbeidelse av regionale planer vil [...] styrke grunnlaget for en helhetlig vurdering av søknader om konsesjon for vindkraftanlegg, og bidra til økt forutsigbarhet for utbyggere og samfunnet for øvrig*». Før det gis flere tillatelser regionalt bør det utarbeides en overordnet plan for hele Vest-Agder fylke med tilstøtende områder for å se på konsekvenser av det totale utbyggingspresset. Vi finner det urimelig at Vest-Agder fylkeskommune ennå ikke har tatt tak i dette.

Støy og skyggekast

Det meste av planområdet vil bli eksponert for støyverdier som ligger over den anbefalte grensen for nærfriluftsområder. I tillegg vil arealene rundt oppleve økt støyforurensing avhengig av vindretning, og spesielt ved fuktig vær da lyden bærer lenger. Ved lav sol vil skyggekast bli et reelt tema også i arealer langt utenfor planområdet. Dette er meget relevant på disse breddegrader hvor kombinasjonen av lav sol og 150 meter høye turbinmaster vil gi skyggekast langt utover planområdet og forringe opplevelseskvalitetene for både friluftsfolk og hytteeiere i vid omkrets.

Vindmålinger

Vi ønsker å understreke viktigheten av at vindmålinger utføres av en uavhengig og kompetent instans. Det foreligger så vidt vi kan se ikke målinger fra området, kun estimerer fra storskala meteorologiske modeller. Vi finner det betenkelig at det fremdeles ikke foreligger empiriske vinddata for prosjektet, da planleggingen startet opp for minst tre år siden.

Konklusjon

Vi mener det ikke bør gis tillatelse til det konsesjonssøkte vindkraftanlegget på Skveneheii og Stuttjønnheii. Vår vurdering er at områdets naturverdier, forøvrig forankret i flere plandokumenter av nasjonal og regional karakter, ikke er forenelig med vindkraftindustrielle strukturer og et omfattende veinett som vanskelig lar seg fjerne uten store sår i landskapet etter at prosjektperioden er over.

Det er i tillegg svært uheldig for området som helhet dersom vindkraftverkene som er planlagt i området rundt også realiseres, med de påfølgende drastiske endringene i unike og nasjonalt viktige heiområder.

Med hilsen

Thor Inge Vollan
Koordinator FNF Agder

for organisasjonene:

- Norges jeger- og fiskerforbund Vest Agder
- Norsk zoologisk forening Sørlandsavdelingen
- Norges jeger- og fiskerforbund Aust-Agder